

J E L E N K O R.

19. szám

Pest, szombat martzius 5.

1836.

Foglalat: Magyarország (kinevezés; m. t. társaság; angorai kecskék; bünyi levél; jólsvai verses ünnep 's a' t.) Ausztria. Krakó. Anglia (felső és alsóházi útlesek febr. 13—18ig; idegen törvényjavaslat; dublini gyűlés.) Franciaország (hajókészületek; Bonaparte Laetitia halálának híre Párisban; Pieschivel bánásrozsalása). Spanyolország (hadihírek; pártok rajza; Mendizabal 's rendszabályai; Zumalacarrégy személyes leírása) Oroszország. Belgium. Amerika. Svédország. Eleghírek Pénzkelet. Gabonár. Dunavizallás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Pozsony. Febr. 26-án a' RR. az adó tárgyát már fölveték; — a' már volt többi tanácskozási tárgyhöz pedig közelbb elfogadtattott még egy új sörleml Fejér vmegye részéről sz. k. Fejérvár város ellen a' kézműves nemesek elnyomása miatt.

Palóczy ezüst billikomán, melyet közelebbi lapunkban említenk 's melly 71 latot nyom, következő fölírás van: „Szíved, eszed, tollad Honnak vala szánya Palóczynek, Erte Barátidnak vedd ezen haláljelét.“ — E' tiszteletdíjt febr. 24-ken adta által Nagy Pál Soprony érdemes követe, érzéstelel beszéd előbocsátása mellett a' megtiszteltnek, ki azt érzékeny szavakkal köszönte meg.

Mult szerdán martz. 2-ikán, mint boldog eml. 156 Ferencz fejedelmünk halálának évfordulatos napján buggó gyász-ajátosságok tartattak mind Pesten mind Budán. Ez utóbbi helyen a' gyászmisét m. Ocskay Antal püspök, az elhunyt főségnek volt udvari káplánja, mondotta.

Februar' 5-ikéről költ legfensőbb határozatnál fogva: dr. Hoffmann Ferencz a' 13 sz. oláh-illyr határfőri serezed orvososa, tábori főtisztokari orvosá neveztetett ki.

MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG' kis gyűlése, febr. 22. — I. Fábrián Gábor r. tag legújabb munkája: Arad vmegye' históriai, topographiai és statistikai leírása' 156 kötetét terjeszti elő kedveskedésképen. II. A' társaság' gyűjteményei számára a) Udvardy János h. mérnök és l. tag egy ós elefánt' (elephas primigenius Blumenb.) zápfogat küldi, melly azon állatnak Poroszlon alul, halálszok által a' Tiszából kihuzott, fogakkal teli állkapcájából véteztet; b) Varga János, a' körös-heretjói vízrendező kir. biztosság igazgató mérnöke, egy özőn-előtti ló (equus antiluvianus) 4 zápfogat küldi, mellyek Biharban, a' Berettyonak félreszoritás által kiszárazott ágyában, Gáborján helysége alól, a' Berettyó partján még most is látható, úgy nevezett gáborjáni földvár alatt találtattak. Az utóbbiak a' nagyobb ritkaságok közé tartoznak, noha h. emad alakulási hegyekben is előfordulnak; honunkban többfelé, ritkábban a' külföldön. III. A' Tudománytár számára beküldött egy szónoki 's egy mathematicai értekezés vizsgálat alá bocsátott. IV. Egy, a' végre nevezett küldöttség, a' magyar 's egyéb nyelveknek szavak tekintetében összehasonlításában fárado' tagok' észre-veveteleiket megvizsgálván: annak hivatalos előadása' nyomán a' nevezett tárggyal megbízott tagoknak pótlékutastás készült.

Dr. Ries Jánosnak Mármarosban a' huszti kir. koronai uradalom egyik haszonbérleijének, 's ugyanott egy székső-gyár tulajdonosának ó es. kir. főségéhez tett legalázatosabb folyamodása következtetésében megengedtetett, hogy azon angorai kecskékből, melyeket 8 év előtt Kisázsából az angorai kerületből b. Ottenfels es. kir. internuncius Konstantinápolyon keresztül Bécsbe küldött 's azóta Schönbrunban tenyésztetnek, közhasznu czélok előérésére néhány darabot ingyen kaphasson. Ó főségének ezen kegyes parancsa következtetésében a' es. kir. fődvarmesterei hivatal a' mondott kecskékből két bakot 's 3 anyát rendelt dr. Ries urnak rendelkezésére, 's azokat, míhelt a' szállítás engedi, Pestre ingyen lo is küldeti, hogy onnan tovább Mármarosba vitethessenek. A' legfensőbb czél ezen kegyes átengedésnél az, hogy Mármarosban a' közönséges kecske-tenyésztés, melly egyébiránt ott meglehetős dívattal folytattatik, ezen selyemalaku, hosszú 's igen finom szőru angorai kecské által lassan lassan megemcsesíttessék. Ezen czél annál inkább reménylhető, mivel ezen angorai faj igen szaporának tapasztaltatott; a' mármarosi hegyes vidék pedig különben is igen kedvező lehet e' tenyésztésre. Kiki isméri talán azon szövet becsét, melly ezen kecské selyemidomu fényes szőrből készül, 's melly a' keleti kereskedésnek olly bő hasznu ágazatja. A' tibeti kecskékről, melyek tenyésztését Ternaux hozta be Franciaországba, nálunk pedig a' bold. báró Brudern tartott néhányat, mellyek Károly főh. ó es. kir. fősége jószágain még most is megvannak, — került felső szőr sokkal durvább, mint az angorai kecskéké, 's csak azon pehelyszőr, melly a' bőrön tövül fekszik, az, mellyből az annyira nevezetes drága shawlok készülnek. E' pehelyszőr a' mi kecskénkben is megvan, 's egyik belföldi gyárnok illy szőrből már készített is szövetet, igen közelítő szépségűt a' tibeti gyapjából készüthet. Gem. Bl.

Büny febr. 29-én. Szívemmelkedve olvassuk honi hírlapjainkban, mint sietnek a' jótékony emberbarátok azoknak megtartásukra, kiket a' szükség sanyarjai fonyasztva emésztnek. Szívemmelkedve elajjúk mi is az illy valódi emberbarátok közé igatni Győr vármegye pusztai járása főszolgabíráját, Saáry Károly urat, ki a' helységünkben jelenleg dühöngő influenza sinlőde tethellen szegényeket, azoknak gyógyszerrel 's napi étellel ellátásuk által, igyekszik a' veszélyből atyás indulattal kiragadni.

Jólsván (Gömörben), mint szász-coburg-gothai hg. murányi uradalmának főhelyén, febr. 14-ken megünnepeltett az ifju hercegnék d. Mária portugáli királynéval egybekelése. A' helybeli plebánus ur e' végre a' szentegyházban Te-Deumot tartott, a' hívekhez pedig alkalomhoz illesztett magyar beszédet mondott. Egyházi ajatosság után a' tisz. plebánus ur a' jelenvolt 's mintegy 40-re menő tekintetes vendégeket lakomával fogadta, melly alatt mozsár-durrogás közt számos áldomás ürült az ifju országlo pár boldogságára. Vendégség után az iskolai növendékeknek is multság adatott, melly közben az uri vendégek előtt a' főséges házaspár tiszteletére az iskolás gyermekek e' verseket éneklék:

A' frigy angyala olaj-ágakat fűzött
Gloriára, kit a' viszony igen üzött.
Eljen a' felséges, két szíven hűséges alakult pár!
Herceg Coburg Ferdinándot Lisabonba
Vizik Bécsből, Máriaja mellé thronba.
Eljen 's a' t.
Illyen csudás a' szerenese a' világon,
Ah! rebejzen tehát ajkunk eme' hangon:
Eljen 's a' t.

Ezen ének estve a' papilház és iskola-épület kivilágíttatása alkalmával ismételtetett, 's ekkor az iskolaház ablakán következő verset tündöklött:

„FOGI KEZET AVGVSTAL SZÉP MÁRIA DONNA KIRÁLYNÉ;
VGY VIVL VELETEK RITKA SZERENCSE FRIGYE.“

A' plebanus ur estve is díszes multságot adott; megvendégelte a' város szegény lakosait 's a' kórház betegait vallás-különbőség nélkül; a' helyben szállászó lovas katonaságnak pedig fejenként egy font lust 's icze bort nyujtott. Érdemes közölni a' lakoma alatt kiosztott verseket is, mint bélyegét a' kis városi ünnepnek:

Portugál nemzet viharoknak alata borudra
Vig sügárt innen Seythia fénye lövelt.
A' mikor országod Palimurja hajója merült,
A' mikor ingadozó eszme zavarja hazád,
August hercegen szász-coburg-gothai hűsben
Mint magyar istápban Glória széke feszül.
Órvendj fenséges bajnok nagy 's ritka reményü
Magzatodon, mellyet ritka éreney emelt!
Véle te is kérkedj Magyarok korszellemé! 's lengte
Nyugvó, elmosott sirba Koháry felet!
Szárnyaidon lanyhán rezesed esemetje dicsőit,
Sugd meg, hogy thronban már Unokája ragyog.
Harsány hurjaidon pengesd öszinte főhazid,
Jólsvai híveknek ömlédezése gyánút.
Vajha Coburg eljen, 's felseges Hölgye sok évet,
Boldogot, ugy vigat, Nemzete szíve szerint!!

A U S Z T R I A.

Morvában egyik megürült kerületi biztosi hivatala ó es. kir. fősége báró Forgács Mihályt méltóztatott kinevezni.

Bécsben martz. 1-őjén, az 1818 eszt. martz. 21 kilégfensőbb rendelés következtetésében végbement a' régibb statusadösségnek száznegyedik elsrsozása, 's a' kihuzott szám a' 49ik series. E' series 5 pCtes banco-kötelezvényeket foglal magában a' 38,105 számtól kezdve a' 395,43ig, melly szárendre tőkepenzben esik 999,158 fr., kamatban pedig a' leszállított kamatból szerint 24,978 fr. 57 kr. — Ugyan ez nap ment vége az 1820iki status-lottói kölcsönnek 16ik elsrsozása.

K R A K O.

Krakóból febr. 26-karól jött legújabb hír szerint, a' tanács eddigi elnöke Wieloglovsky, kit a' krakói statusnak 1833ban történt újjászerveztetésekor a' három védhatalom ezen hivatalra ki-nevezett, febr. 24-iken a' védhatalom megbízottához intézett jegyzékében hivataláról lemondott, melly lemondást a' megbízott urak elfogadván, erre levő hatalmuknál fogva a' tanácselnöki hivatalnak viselésére, addig is míg a' legközelebbi képviselő gyűlés által új elnök választatnék, Haller tanácsnok urat nevezék ki. — A' krakói polgárság febr. 25-ken a' védhatalom seregei tisztikarának fényes lakomát adott, 's számos áldomás ürült mind a' katonaság mind a' polgárok egészségére. — Podgorzén eddig az oda utasított menekvők száma 600 fore megy. Krakóban több könyváros-boliban és nyomtató-intézetben nevezetes mennyiségű nyomtatványokat találtak, mellyekben a' szomszéd statusokbeli népek lázadásra szólítanak föl.

A N G L I A.

A' Morning-Chronicle így elmélkedik az újonan javasolt idegen-törvény fölött: — „Az idegen törvénynek a' ministerium által javasolt módosításai által megszabadulnak az idegen utazók mind-

azon utelvelek miatti terhes és alkalmatlan zarátkoktól, melyeknek azok eddig mind Angliába jövetkor, mind onnan menetik kitéve voltak; megmeneksznek a' mindenkor szállásváltoztatások szükségképen megkívánt tartózkodási jegy-megújítástól, úgyszintén minden egyéb haszontalan gyötreléstől és büntetéstől az áthágás esetében. — Ezenkívül az idegenek ha Angliában, Skóciában, vagy Irlandban szárazra lépnek, csak nevüket tartoznak és azon országot bejelenteni, melyből jöttek, 's azután bizonyítványt kapnak, melyet elutaztukor ismét vissza kell adniok. —

A' felsőház febr. 18-ki ülésében Wyrford lord indítványt tett a' nyomozó bizottság kinevezésére a' földművelés szükségére fölött. — Melbourne lord azonnal hozzá állott, 's később Londonderry kérésére késznek nyilatkozott mindazon okleveleket előterjeszteni, melyek egy angol hajón levő 27 carlista fogolyt tárgyaznak. —

Az alsóház ülésében febr. 18-án Morpeth lord irlandi státustitkár benyújtott egy törvényjavaslatot a' rendőr-katonaság új szerkesztésére iránt Irlandban; O'Connell ur, és Sir. R. Peel nyilvánították, hogy a' javaslat elvével egyetemben vannak, mire az első felolvasás minden ellenzés nélkül megtörtént. —

Az alsóház ülésében febr. 12-én Finn ur, Kilkenny megye követe Irlandból 's O'Connell sógora, szóba hozta ismét az orange-pályókat a' seregben, de annak vitája Russel lord kértére 23-ra halasztott el. Hume ur is megújította indítványát, mellyel fogva sürgeti, hogy töröltessék ki mindazon tiszt a' sereg névsorából, kik az orange-egyesületekben részt vettek. „En, ugymond, néhány nap előtt kérdést intéztem a' had státustitkárjához; ő azt felelte, hogy Cumberland herceg nem híz egész fizetést, tehát nem idézheti őt hadi törvényszék elé. De kérdem: szabad e' tisztnek, bár mily magas rangfok áll is, 's bár mily körülmények közt ő fölsége parancsának dacolni? Már több ízben kérdésbe jött, van e' hatalmában ő fölségének, tiszteteket hadi törvényszék elé idézés nélkül elbocsátani; 's a' hadminister mindig igenlé az. De ha ősz tiszt, sokszor anélkül, hogy tudák miért, elbocsátattak, mit mondjak ahoz, hogy a' király után ez országban az első személy ő fölsége parancsokra által kibocsátott rendelkezéseket gúnyolni meri? — (Halljuk!) Én indítványba hozom, hogy valamennyi feldijas 's így nem hadszék alá vetett tisztet névjegyzéke, kik 1815 óta királyi kiváltságigal fogva elbocsátattak, a' ház asztalára tétessék. — Ha Cumberland hg a' főparancsnok rendelkezéseit folyvást megveti azon ürügy alatt, mert hadszék elé nem idézhetik, legalább tapasztalnia kell, hogy a' királyi kiváltság még is utólról őt. — A' ministerek kötelesek ő királyi magosságát haladék nélkül elbocsátani a' seregből. (Halljuk!) Ha el nem bocsátják, akkor én kötelezettnek érzem magam, felszólítani a' házat: nyomozza ki, ha teljesítet-e kötelességét Hill lord. (Halljuk! halljuk!) Más napon meg fogom mutatni, hogy Hill lord 1822 's 1829-ben rendelkezéseket bocsátott ki az orange-pályók ellen, 's azok a' seregnél minden tábornokkal, minden ezredessel közöltettek, tehát Cumberland hggel is, ki akkor ezredes volt, 's hogy a' herceg e' rendelkezéseknek egyenest ellenére cselekedett, 's még most is látogat orange-pályókat. Továbbá be fogom bizonyítani, hogy Hill lord nem teljesíté kötelességét, mert, míg alsó-lépesű tiszteteket folyvást fenyegetett, a' felsőbb rangúakat nem merete bántani. (Halljuk! halljuk!) Azután majd meglátjuk, mit teend a' ház. — Howick lord a' hadminister megengedé, hogy a' királynak kiváltsága van tisztet hadszék ítélet nélkül is elbocsátani, de a' kívánt névjegyzék-előterjesztést, úgy a' mint kívántatik, még is ellenzi, mert haszontalanul volnának a' fenytettek bántva, ha neveik 's véteik ennyi év múlva tételnének közhírré. Ha azonban a' middlesex-i tag megelégszik azzal, hogy csak tudósítás nyújtassék be, melyben az elbocsátott tiszték száma jegyeztessek meg, azt nem ellenzi (tetszés.). Hume csakugyan el is fogadja a' módosítást, 's indítványát ezen értelemben teszi; — mire a' kívánt 's kérdésben forgó tudósítás előterjesztése elhatározatik.

Az alsóház ülésében febr. 15-én benyújtott Bueler C. ur radical tag Liskeardból egy, Vigors urtól készített kérelmet, számos carlowi választó nevében O'Connell részére. — Mint tudva van, Vigors ur Raphaellal együtt választott meg Carlowban, de választatása a' parlament által megsemmített. A' kérelem azt mondja, hogy a' Raphael által O'Connell kezébe adott pénzek utolsó fillérig mind jogszerű 's törvényes szabad czélokra fordítottak, azonszermind a' dolog igen részletes szoros nyomozását sürgeti, hogy megjegyzéssel, hogy tanuk hallgattassanak ki a' ház korlátai előtt, honnan O'Connell ártatlansága bizonyosan ki fog sülni. A' kérelem továbbá említi, mely törvénytelen eszközökkel éltek a' toryk ugyan ezen választás alkalmával, hogy a' kath. választókat, bérnökeiket elretentsék. Ezek közt főleg kitüntetést magát Bruen ezredes, ugyan az, ki O'Connell ellen vádolt gyanánt föllépett. A' benyújtó tag egyszersmind 249 (ezer háromszáz nyolcvanhárom személyből álló) család névjegyzékét, kiket Carlow megyében a' tory urak Bruen, Beresford 's th. telkeikről elűztek 's nyomorúságba taszítottak. —

Február 16-án az alsóházban csakugyan megkezdődött a' carlowi választás ügye, mely O'Connell 's Raphael közt a' följebb említett vitára alkalmat adott. Az utczákon, melyeken O'Connell a' parlamentbe végig ment, hangos fölkiáltással fogadta 's kísérte a' számosan egybegyűlt nép. — Hardy ur beadá a' vádolt kérelmet, 's fölolvassa egy levelet O'Connelltól, melyben ez Raphaelt felszólítja, lépjen föl követjelet gyanánt Carlow részére; mit Raphael megtevé, arra szólítja fel őt O'Connell, hogy megválasztatása előtt

1000 ft sterlinget fizessen, 's a' megválasztatás után ismét 1000 ft. szolgát, melyek teljesítése mellett azonnal semmi költségei sem lesznek többé ügyviselőkre, ügyvédre, kísérőkre 's a' t. O'Connell fiját pedig azzal hozza be Hardy ur, hogy O'Connell fiját bizta meg a' második 1000 ft sterling fölvetelével. Azt kívánta azután, neveztessek ki biztosságot, mely az O'Connell és Raphael közt történt alkut, ennek Carlow megyében követül leendő megválasztatása iránt megvizsgálja. O'Connell ezen nyomozást szűknek nézi 's részéről azt kívánja, vizsgáltságok meg az egész utóbbi választás, csak úgy fog kitetszhetni, mily eszközökkel éltek a' toryk, kik fejenként 3, egész 20 ft sterlinget fizettek választójúknak. Előadá azután, mikép ő Raphaelt jelöltnek ajánlotta, mert azt hitte, hogy reformer, 's a' nép ügyét elő fogja mozdítani. Warburton azt hozá indítványba, vizsgálja meg a' biztosságot, mire fordította O'Connell a' Raphaeltól kapott pénzeket, mely indítvány el is fogadtatott.

O'Connell engedelmet kért 's nyert az alsóház febr. 8-iki ülésében, hogy a' sajtótörvények kijavítására törvényjavaslatot hozzon be. Mind a' mostani, mind a' volt tisztü főügyész egy értelemben volt a' dolog iránt, 's az indítványhoz állottak, magok is megvallván, hogy ezen törvények mostani állapotja elégtelen. —

A' Davis utjában jég közé befagyva volt hajók közül ismét megjelent egy, az Abram, sértetlen állapotban. Február 15-én futott be Humberbe. —

A' Courier jelenti, hogy febr. 13-án Dublinban nagy népgyűlés tartott a' csarnokteremben, melyben kérelmet irtak alá a' parlamenthez, hogy minél előbb javitassék ki az irlandi hatóság-szerkezetet. Mondják egyszersmind, hogy hasonló czélra Irland minden városában tartatnak gyűlések, 's mindenütt számos aláírás történi. —

A' Dublin Ev. Post többek közi azt hírl, Irlandban aláírás nyitott meg, hogy O'Connell urnak ház vétésék Londonban. Az első aláíró azonnal 500 ft. sterlinget (5000 pf.) irt alá.

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' Journal de Paris 17-ről estve következő rövid cikkelyt közöl, melyet azonban a' Moniteur 18-án nem ismételt. „A' Journal des Debats által ma reggel adott tudósítások az új ministerium képzése iránt hibásak, a' Journal d. Debats rosszul tudósította. A' Journal des Debats pedig azt visszonzozza rá 18-án, majd megmutatja az idő, ki volt jobban tudósítva, a' Journal de Paris é, vagy a' Journal des Debats. Említik, hogy Talleyrand hg lesz a' ministerelnök, de tárcza nélkül; Sauzet ur ellenmond azon hírnek, hogy neki ajánlások tétettek, mióta Dupin urral a' királynál volt.

Lactitia asszony, Napoleon császár anyja haláláról a' Parisba jött hírig igen fájdalmas érzést gerjesztett a' közönségben. — Hogy e' magas asszony emléke megtiszteltessék, utóbbi napokban, féltől (Immortell) koszorúkat raktak le a' vendome-ozlop' talpánál. — A' Journal des Debats Toulonból írja, hogy ott rendkívüli mozgás uralkodik, 's hogy több linea-hajó egészen háborúra van fölkészítve, 's azok minden órában várják a' tengersíkra költöztető parancsot. Nem tudni, a' keleti ügyekben fognak e' azok használtatni vagy tán az északamerikai vizsály következtében. — Brüsselből írják, de senki sem kezdekedik a' hírrét, hogy a' tüleirákban Párisban szó van szándékolt házasságról Orleans herceg 's a' tizenöt éves Januaria braziliai hűgasszony közt. — Januaria, mint tudjuk, dona Maria 's a' most uralkodó braziliai császár testvére, és unokája a' meghaldogult Ferencz császárnak. —

Egy párisi ellenző lap következőleg elmékedik azon bánásmódról, melyben Fieschi és vádtársai a' pör lefolyta alatt részesültek: „A' közönség, mely statusférfaik titkaiba nincs beavatva 's épen azért híni szokta, hogy azok soha szándékaltalan nem eslekesznék, igen kínos érzéssel tapasztalja azon figyelmet, melyben a' pör lefolyta alatt Fieschit részesítették. Fieschivel sohasem bántak úgy, mint vádlottal, hanem mint valamely hűssel. Ő mintegy vezérlette a' vitátsókat, megszólalt, hogy a' tanuk vallomását helybenhagyja vagy fölvilágosítsa, hogy vádtársait megintse, vagy hogy a' törvényszéket fölshóltsa a' további türelemre. Az elnök mindig legnagyobb előzettel és szelidséggel szólt hozzá. A' párszék szolgálói, mint mondják, az ülés alatt Fieschitől Lassave Ninának leveleket hordottak. Egy napon Fieschi czukros mondatát evett: előszólta egy törvényszolgát, átadta neki néhányat, 's kevés pillanat múlva azokat Lassave Nina a' magos törvényszék tisztviselője kezzeiből vette el. Mondják továbbá, a' pair urak pénz adására vagy özevgyi díjúl kedveskedjenek. Egy festő bocsátott Fieschihez, hogy lefesse őt, de azon egy föltét alatt, hogy a' kép Lassave Nina részére adassék el. Végre tegnapelőtt, míg a' törvényszék a' tisztü főügyész indítványa fölött tanácskozott, Nina Fieschinél ebédelt. — Mi nem akarjuk nyomozni, mi következtetéseket huzhatni mindezen tettőlől, de el nem nyomhatjuk azon megjegyzést, hogy a' törvényszék 's rendőség az aprilisi vádlottakkal egészen másképp bánt.

Egy párisi levelező pedig az Allg. Ztgban következő adatokat közöl a' kivégzés tárgyában: „A' három vétkesnek tegnap (febr. 19-én) történt kivégzése körül az itteni lapok ellejelettek megemlíteni, hogy az egész nagy néptömeg, mely a' járásokat a' Boulevard de l' Hospital-ig ellepte, igen nagy mértékben boszankodott Fieschi szemtelenségén 's egész lényén, ellenben majd valamennyi csoportban leheté ohajtásokat hallani: vajha Pepin és Morey

kegyel
„P' ai
lá meg
au sac
sonló r
dott. —
lyesen
kegyel
szárnya
oda haj
világoss
végezte
pairek
nem ak
vélemén
latkozás
tálakat
„Neke
árluni!
Pepin s
vét, va
eschli g
len volt
jezést
eszlíben

lát jelen

va elha
A' Gac
dicsérve
's békéj
hetni. I
ótalmaz
Eco del
jék meg
a' spany
tilalom
czimföli
cadixi
a' corte
mindenn
a' badaj
késég,
rendszer
Ugyanes
Bailen h
Pradoban
's a' kér
tében ol
földre ro
gondosan
dotvalam
dik Izab
denek mu
re a' min
tromot be
lala a' m
ket, drá
ban emlí
nak vég
el, 's ez
moskolt
hete olva
megölték
egy zás
érsek hal
gatta az
keringtet
csakugya
Inguanzo
pököt 's
előt a' m
minden e
vitékét, h
ben úgy
siai rabl
vetett el,
lusiak. —
dön a' kö
szavaival
ország,
szövetke
E
da védel
rint hadi

kegyelmet nyernének. Midőn Fieschi a vesztő-alkaton ezt kiáltá: „I ai dit la verité, toute la verité!“ 's mintegy hiuságába burkolá magát, köröskörül morgá a nép: „Coupez-lui le cou, bien vite, au scelerat, au délateur!“ Ellenben Pepin és Moreyre nézve hasonló nyilatkozásokat nem lehet hallani, sőt mély esend uralkodott. — Annyi bizonyos, hogy Pepin vallott némit, mi őt személyesen érdeklé, de senkit sem adott föl. Fieschi utolsó pillantásig kegyelmet reményelt. Ezen összeesküvésről folyvást különös hírek szárnyalnak a közönségben. A nyilvános vélemény mind inkább oda hajlik, hogy a kormánynak nem szándéka e' dolghoz nagyobb világosságot nyújtani 's hogy az igazi vétkesek még korán sem végeztek ki mindnyájan; sőt azt is állítják, hogy közülök egy a páirek között ült, 's együtt itél a többivel! E' véleményt ugyan nem akarom tovább nyomozni, 's csak úgy adom, mint nyilvános vélemény bélyegét, mely Pepinnek a vesztő-helyen tett utolsó nyilatkozásának új bizonyítványt talál. Pepin tudillik még a vesztőalkat lépésőjen is azt mondá az őt faggató rendőrbiztosnak: „Nekem nincs mit vallanom, én egy család-atyát sem fogok elárulni!“ — A' Gazette des Tribunaux csakugyan említi, hogy Pepin senkit sem adott föl, 's bevallotta, mikép tudta Fieschi tervét, valamint azt is, hogy sok ember életébe fog kerülni, de Fieschi gyilkával oly nagy hatalmat gyakorlott rajta, hogy kénytelen volt vesztélyébe rohanni. Innen magyarázhatni meg Pepin kifejezését is a' vallatás alatt, is melyben mondotta: „Fieschi vétké Fieschiben fekszik.“

SPANYOLORSZÁG.

A' Sentinelle des Pyrenées febr. 13-ról M-rino pap halálát jelenté, mely Arqueitia faluban Estella mellett történt volna.

Madridi levél febr. 7-kéről: Mióta a' nemzet képviselői szava elhangzott, annál erősen emeli föl a' magáét a' miniszterelnök. A' Gaceta több cikkében maga magának ellenmondva, önmagát dicserve 's a' t. oly dolgokat ígér a' spanyol nemzet boldogsága 's békéje biztosítására, melyeket maga is aligha hisz véghez vihetni. Lássuk, minő eszközökkel él a' kormány, Izabella trónja őtalmazói közt az egységessé fenntartására. — Megengedi, hogy az Eco del Comercio M. de la Rosa ellen mérges gúnyírás jelenjék meg, mellynek tartalma nem annyira M. de la Rosának, mint a' spanyol nemzetnek szolgálat gyalázat, sőt megengedi, fenálló tilalom ellen, hogy ugyan e' gúnyirat „M. de la Rosa arczéke“ czimfóliárral az utcákon is elolvastassék. A' badajozí, murciai, cadixi 's a' t. ayuntamiento fóliárasokat küldének a' királynéhoz, a' cortes-fóliázás következésében, mellyek tartalma keményebb mindennél, a' mit valaha a' jurták a' kormány szemére lobbantottak; 's a' badajozí fóliárisban többek közt ezt is olvashatni: nincs benne kétség, Sennora, hogy a' nemzet, mintsem a' hátralépés szomorú rendszeréhez álljon, inkább anarchia karjai közé veti magát. — Ugyancsak az Eco del Comercioban gúnyirat olvashatni az öreg Bailen herczegre. E' miatt történt, hogy Caballero megjelenvén a' Pradoban, Breton gen. által kérdezett: ő e az Eco szerkesztője? 's a' kérdésre igennel felelvén, az egész madridi szép világ jelenlétében oly kegyetlen arcuzcsapást nyert viszonzalással, hogy a' földre rogyott. Azonban Caballero fölkel, bemoeskolta köpönyegét gondosan megtisztogatá 's követőéhez csak eztmondá: „en e' bánásmódot valamenyire orozosznak talalom.“ Így halad elő az egyetértés második Izabella trónja védői közt! A' voto de confianza következtésű kezdenek mutatkozni, 's úgy látszik, rószakos lépésekben állanak, mellyekre a' miniszter magát felhatalmazottnak véli. Először is minden bará klastromot bezárattat, a' nélkül, hogy törvényt boesáttat volna előre, elfoglalá a' klastromi szentegyházakban talált arany 's ezüst edényeket, drágaságokat 's a' t. E' közben S. Isidro hajdani jesuitalokban emlékeztetés történetét adta magát elő. A' miniszter parancsának végrehajtói azt gondolák, hogy a' jesuiták ott kineset rejtenék el, 's ezt kutatva, áttörték egy falat; de arany helyett egy vérről mocsokolt jesuita köntöst találtak, 's egy levelet, mellyen ezt lehet olvasni: N. pater ruhája, kit 1834 július 17-kén a' zendülők megöltek. — Múlt hónap 25-kén a' polgári kormányzó Toledóban egy zászlóalj katonasággal benyomult az érseki palotába, hol az érsek haldokolva feküdt, 's az igazságminiszter rendelkezéséből, elfogatta az érsek titoknokát, kire gyanu volt, hogy egy pápai bullát keríngtetett, mellyel a' hívők Carlos pártjára esábittattak. — 30-án csakugyan meg is halt a' 71 esztendő kardinal-érsek d. Pedro Inguanzo y Rivero, 's a' királyné nyomban Valledo mallorcai püspököt 's a' procerház elnökét nevezte ki helyébe. — Kévsz nap előtt a' madridi general-vicarius, d. Francisco Ramiro y Arcayo, minden előkészület nélkül, éj idején, ágyából kivonatva, Cadixba vitették, hihetőleg, hogy a' philippinszigetekre hurzoltassék. Ellenben ugyanazon kormány, melly ily lépésekre kész, egy andalusiai rablóval, el Renegado-val, ki több mint 30 gyilkosságot követett el, kímélve bánt. Nem ok nélkül szepentek meg az andalusiak. — Valóban gyalázat, hogy a' javítások időszakában, midőn a' kormány szabadság és személyes barátság 's jóllét édes szavaival hízelkedik alattvalóinak, ily nyomeru állapotban van az ország, 's még nagyobb gyalázat, hogy a' kormány gyilkosokkal szövetezik 's a' t.

Egüja febr. 11-kén Mercadillot elfoglalta, mellyet Castaneda védelmezett két zászlóaljjal. A' városérgi ostromszerződés szerint hadi fogollyá lón. — Cordova már visszatért a' francia határ-

ról, hol Villebaq urral, Harispe gen. helyettesével, Lacarre várbau értekezett. Gyors visszatérte azt sejteti, hogy czélját, tudillik hogy seregeit a' francia határon átvethesse, el nem érte.

Azon sereg carlositát, melly Batanero exkanonok vezérlete alatt az Ebrón ájtott 's Cataloniát fenyegette, febr. Skán Trillonál (tehát nem Urillo) Madridtól egy napi távolságra, a' fővárosból küldetett őrsasok elérték 's úgy megverték, hogy hiv. tudósítás szerint a' carlositák 60 holtat 's 40 sebesültet vesztek, a' királyné serege pedig csupán egy embert! — Ellenben Cabrera Aragoniában ismét összegyűjté csapatját. — Baylenből egy csoport nemzeti őrség kiindult Orejita guerrilla csoportja ellen, de ez meglepven őket, 14-et elfogott 's meglövetett; erre a' királyné katonái köcsésben szinte annyi számú carlosita foglyot agyon lövettek. Gali-ciában hasonló visszatörések történnék. — Az éjszakai seregtől érkező tudósítások folyvást szomorítók. Az angol sereg fölös-lő félben van; a' katonák sokat szenvednek, 's utolsó szükségben vad kicsapongásokra vetemülnek, az oltárokat 's képeket kiragadozzák a' templomokból 's azok tüzevel védik magokat a' hideg ellen. Sokan széregeskedés miatt halnak el. Vittoriában forró hideglelés dúl, melly harmadnap alatt 17 brit tisztet ragadt el. A' portugál segédsereg, melly a' statusnak szinte haszontalan költségébe kerül, egy lépéssel sem közelít a' hadi színtérhez.

A' ministerség jól jutalmazza az utóbbi ülésekben pártjokon volt procurádorokat. Többek közt d. Miguel Chacon, katonatiszt, a' granadai ítélőszéknel bíróa nevezették. — Emeltesen méltó: hogy Nougier ur, a' Moniteur du Commerce szerkesztője, Mendizabaltól az Izabella-rend közpkeresztjét nyerte; világos, minő érdemei jutalmául. —

A' madridi tud. Academia, melly a' párisi politechniai intézet terve szerint van szerkezve, következő april 15-én fog megnyitani. Cedat arma togae!

A' madridi nagy szent Ferencz kolostor előjárója, kitől a' szent földi sz. Ferencz szerzetesek is függtek, kevéssel klastroma bezáratása előtt 40,000 piastertnyi sommát küldé Cadixba, a' jerusalemi barátoknak küldendő. Mendizabal, ki ezt megtudta, lefoglalt a' pénzt 's a' státuskincstárba téteté. Ily fölfedezések a' legjobb eszközök pénzt szerezni, 's hihetőleg ez nem lesz utolsó. — Madridban már kezdik a' nagyobb klastromokat lerontani, 's erre különösen kijelölvék: St. Felipe el Real, la Merced, Basilio, de la Paciencia, del Prado, Vitoria, Jezus, la Trinidad klastromok. Mind ezen épületeken tetemes adóssági zálogok fekszenek, mellyek tulajdonosi ijedve látják most tulajdonaikat szemek előtt enyészni el, 's ezt minden kárpótás nélkül. Nagy szigorúsággal hajtották végre a' toledói klastromok eltörlesztését, estve felé utczára kergettek a' barátokat minden cerimónia nélkül, úgy hogy a' koldus-rendek tagjai szörruháikban, fedél 's menedék nélkül töltötték a' hideg éjt.

A' spanyol pártoknak következő érdekes rajzát olvashatni Conrad ezredes közléseiben: a' faluk 's mezei lakosok majd mindenfelé carlospártiak, a' cataloniai 's arragoniai városok alkotmányvédők, a' bask helyek helyhatósági jogaik mellett harcolnak. A' királyné idegen segítség nélkül alig állhat meg. Carlos, ki nyomoru kis csapatall kezdé czéljait kivíni, most számos seregnek parancsol, 's ha nagy vezérei ninesenek is, de guerrillahadak segítik mindenfelé. Ő addig maradhat helyzetében, míg csak akar. Cordoba hadfortélyoselmével nem bír, de személyes bátorsága nagy. Mendizabal és Mina uralkodnak Spanyolországban. Az első szíve mélyből exaltadó, 's csak ott mutat mérsékletet, hol kénytelen vele. Ok szükség esetében a' királynét is föláldozná, 's az estatuto reált az 1812-iki alkotmánnyal cserélné el. — A' nem szabadalmú városokban szigorú diktatori katonaság tartja fen a' rendet; de az előbbi szabadalmúak legnagyobb része szerencsét vadász 's véleményét árulja. A' külföldiek iránti gyűlölség minden pártnál kitünő, de kivált (a' napoleoni hadak óta) a' francziák ellen mutatkozik. A' nép megvetéssel mutat reájok 's „Carachó“ nak hívja őket. Nagyobb kereskedő városokban nem annyira vehetni ezt eszre, mint a' beföldön, hol a' „külföldi“ legnagyobb gúny név, 's minden idegen öltözet csúfság tárgya. A' christinó vezérek nem nagy tiszteletet gerjeszhetnek magok iránt; ok vesztegethetők, alatomosak, katonai műveltségök nines, parancsolni nem tudnak; 's még is igen kevélyek. Nagyobb részének nem volt tapasztalása 's iskolája. Carlos seregében sok jó francia 's egyéb tiszt van, de kevés lángész. Azonban neki hatalmas szövetségesi a' csempárosok, a' pástorok, kik a' bérczi utakat 's lappangó helyeket legjobban ismerik, és a' nagy befolyású papok. Ő maga nem nagy elme, de telve vallásos buzgalommal, erős akaratu, ön jogában bizakodó, 's minden szükségét egyszerű méltósággal tűrni képes.

Henningsen őrnagy, ki Zumalacarréguy alatt nagyon kijelölt tiszt volt, érdekes életvázlatát adá ki az általa nagyon tisztelt ferfinak: Zumalacarréguy ugymond ő virágzó, egészséges ember volt, 45 esztendő, közép nagyságu. Azonban széles vállai, vastag nyaka 's meghajlott magartatása, hozzájárulván még a' zamara nagy vérméru ruha is, mellyet viselt, azt okozák, hogy kisebbnek látszott, mint valóban volt. Abrázatja antik tekintetű, homloka alsó része Napoleonéhoz hasonlított, 's arca egész alsóka azon régi basreliefekre emlékeztetett, mika Hannibal van ábrázolva. Haja barna volt, de nem fekete; hajusza barkójával összenőtt, 's vastag

szemölddel árnyékolt sötétszürke szemeiben saját villámgyorsaság 's mélyen ható tekintet lakott. Arca kinyomása rendesen komoly, és gondolkodó; ha azonban körülnézett, tekintete egy egész zászlóaljat végig futott, míelőtt 's rövid idő alatt 's leghelyesb észre-veleteket tevő. Beszéde mindig rövid és éles, egész valójá komoly és szigorú; hihetőleg következése azon nehézségek 's veszélyek-nek, miket szenvedett. — Ritkán lehet rajta észrevenni valami vidámság-félt, 's csak akkor lehet mosolygást látni arcvoná-sin, ha seregét golyózáporba vezeték 's jobbról balról halál repde-sett. A' félelem előtte ismeretlen dolgok közé tartozott, 's noha ele-inte vakmerő és mindenre elszánt viselete szükséges volt is durva alattvalóinak szeretetét 's bizodalma megnyerni, de utóbb áthágtá az az okosság határait, 's annyí vigyázatlan lépésekre vetemült, hogy midőn halálos sebet kapott is, mindenki egyezőleg úgy ítél-t: csuda, hogy eddig is elkerülheték a' halált. De az alkalmas pillan-tást úgyesen meg tudta választani, 's gyakran az örültség vak-merő bátorság által határozta el a' győzödelmet. Szokatlan arcvoná-sin, prémes ruhája és sikkája, mely veres turbánhoz hasonlított, inkább keleti vezér alakjában tünteték őt elő, mint európai generál-ében. Azt hitte volna az ember, Skanderbeget látja egy albániai csoport előtt, vagy egyet azon főnökök közül, kik Európa népeit a' szent földre vezeték. Zumalacarreguy hasonló lovagi érzelmekkel, önhasznát nem kereső nemes hévvel, hajthatlan komolysággal bírt. Az aranyát megvetette. Miután a' sereget két évig vezérelt, 's an-nak zsoldját fizeté: halálakor házi cselédi közt osztá el minden földi javát, 's ez 48 font sterlingből 's négy vagy öt lóbul állt. A' katonák szerették, sőt imádták őt, 's Zumalacarreguy góth ne-vét nem ismerék annyira, mint „el Tio Tomas“ (Tamás bácsi) népszerűbb nevezetét.

OROSZORSZÁG.

Az „Éjszakai méh“ hirlap következő szomorú eseményt kö-zöl, mely febr. 14én vasár nap sz. Pétervárbán történt: — „Vasár-nap febr. 14én kezdődtek itt, a' bekövetkező bűjthétnél fogva, a' szokott népmulatságok az admirális- piaczon. De már az ünnep első napja fájdalomnapjává változott sok emberre nézve, mert Leh-mann nagy faszátora elégett, és számos ember életét veszít. Már majd 4 óra volt délután, hirtelen megpillanták a' némajátékban játszó sze-mélyek, kik külön öltöző szobában voltak, hogy egyik igen mago-san függő lámpától a' födélkát meggyuladtak. Hogy a' közönség elég korán értesítessék a' dolgról 's a' fenyegető veszély elől me-nekedjék, a' függöny felhúztatott; ugyanazon pillanatban nyolcz tá-gas ajtó nyilva állott, 's a' karszékekől, 's az első 's második helyen ülő személyek elég korán megmenekhettek. A' többi is mind sértetlen megszabadulhatott, 's minden zűrzavar eltávolíthatott vol-na. — A' tűz a' sátornak jobb felén ütött ki, 's ugyanazon oldalon voltak a' tágas kijárások. De a' játékszínben volt személyek mind a' baloldalra tudulának, hol keskeny lépcsők és szűk kijárások vol-tak. Az első az utántudólóktól eltiprattak, 's ezek ismét a' leghá-tulsóktól nyomattak agyon. Az ajtó így végre egészen betömettek, 's nem leheté kijárást találni. A' ki leesett, a' többinek lábainál fuladt meg. Ezalatt a' tűz az egész sátor elborította. A' sátorban volt 400 's egynehány ember közül 124 férfi és 5 nő vesztette életét, mintegy 10 nehéz sebhe esett, de felgyógyulásuk remélhető. Az oltásra rin-dén kitélhető szorgalom 's munka fordítatott. Mihelyt füst mutatko-zott, a' tűzoltó katonaság azonnal oda sietett. Maga a' császár is megjelent lovon. Az elégettek maradványai kórházba vittettek, hol rokonaiuk rájuk találhatnak. A' megsérültek pedig az admirális épü-letében vannak orvosi gond és ápolás alatt.“

A' császár a' kaukzasi tartományokban, 's Astrakanban azt rendelte, hogy az ország szélein Perzsia és Törökország felé fenálló eddigi vesztég-intézetek további rendelkezésentilts megmaradjanak, azonban az ország belsőjében, hogy e' tartományok annál biztosabban megőriztessenek a' dögnirgálytól a' Kaukzusz hegységéninnen, 's külön vesztég-vonal állíttassék-föl, mely Tschetschna szigetétől kezdve a' Kaspium tenger partján egész a' buganski és tumanski vesztégintézetekig ter edjen a' fekete tenger mellett. E' vonalon hét külön nagyobb 's kisebb vesztég-inté-et fog felállítani, a' többi mely eddig ugyan-ott létezett, el fog törletni. —

BELGIUM.

Brüsszelben a' képviselőház sokáig vitázott a' község-hatá-ságok mikép leendő választatása fölött. A' kormány tudniillik azt akarta, hogy a' bíró 's polgármestert ne a' polgárok választsszák, hanem a' kormány nevezze ki, mit sok követ, ki a' hatósági sza-badságokat védő, ellenezett, 's egyéb okok közt azzal is támogatták ellenezéseket, hogy régi időben Belgiumban létezett már ha-sonló hatósági szerkezet. A' kormány felelé, hogy akkor Belgium még nem bírt képviselői alkotmányynal. — Az ellenezés azonban folyvást a' szabadságot védette a' választásoknál, 's természetesen a' polgármester- és bíró-választás a' községben legfontosabb szokott lenni. — A' képviselő ház végre sok szavatalás és inga-dozás után a' kormány javaslatát fogadta el, mellynél fogva a' városi polgármestereket 's bírákat ezentil nem a' polgárság, ha-nem a' kormány választja. —

Szász-Koburg-Koháry Ferdinand hg. dona Maria férje, néhány nap óta Brüsszelben mulat testvérbátyjával együtt. Az ud-varnál őt közönségesen szepnek, virágzóknak, és langeszűnek tartják, viseletépedig kedvesnek és megkülönböztetettnek. Mint mondják, még 14 napig fog nagybátyjánál maradni, azután pedig Angliába u-tazni, hol angol fregát várakozik rá, hogy őt Lisabonba vigye.

Portugália és Belgium most kölcsönösen minster-ügyviselőket kül-denek egymáshoz, holott eddig csak egyszerű ügyviselők által reprezentáltak magukat.

A M E R I K A.

Ujyorki legújabb levelek szerint a' pensylvaniai törvény-hozóság előtt törvényjavaslat forog, mely hihetőleg törvénynyé leend, 's mellynél fogva az egyesült birodalom bankja töképen-zeinek, a' kormányt kivéve, privilegium adatik Philadelphában új bank-alapításra, mely, valamint a' most fenálló, „egyesült biro-dalom bankja“ nevét viselendi. Ezen-fölállítás föltétei következők: 1) Pensylvania státusnak 2,000,000 dollárt fizet. 2) A' státus-nak hat millió dollárnyi állandó kölcsönt adand, mely 1866ban fog visszafizettetni. 3) Ezenkívül ideigleni kölcsönt is adand a' státusnak egy évre, míhelyt azt kívánni fogja, de csak 1,000,000 dollárig száztól négyes kamatért. 4) Az új bank bizonyos vasút-, és behajozási társaságokban, ha felszólítatik azok által, 550,000 dollárt írhat alá. A' fenemlített birodal. bank tőkéje most 35,000,000 dollárnyi, mellyből 7,000,000 a' kormányé, innen az új bank 28,000,000 dollárral bírand, miből mindazáltal a' fen kitett díja-kat ki kell még vonni.

Charlestoni hirlapok szerint Floridában az indiaiak és éj-szakamerikaiak közt kiütött háboruban — vagy is inkább csatázás-ban — az északamerikaiak közül 60, az indiaiak közül mintegy 100 esett el. A' háboru oka az, mert a' „polgáritott“ fejekek gyakran betörnek az indusok vadász-határiba. —

Brazília. A' Correo Official dec. 2dán, egy, oct. 20án költ végzést közöl H. don Pedro nevében Feijo kormányzótul, melly-nél fogva a' törvényhozó gyűlés által tett határozás következésé-ben II. donna Maria, Portugália királynéja a' brazilai széköröklet-sből kirekesztetik, 's az alkotmány 3dik szakasza 15ik cikkelye, és az 1826dik évi auguszt 26ki törvény szerint donna Januaría, I. don Pedro másodszültött leánya ismértetik el H. don Pedro halála után jogszerű székörökösnek.

S V É D O R S Z Á G.

Stockholmból írják, hogy febr. 4ken a' királyné 's a' kir. magosságok részvétével nagy szá-mulatság adatott. Dében 60szán a' királylak előtt állott meg, 's miután a' koronaherceg az udvar-ból 's diplomatai testből álló társaságnak reggelit adott, 2 óraker Haga felé indult. Oda érve, ott a' koronaherceg ebéddel, táncz-mulatsággal és vacsorával kedveskedett nekik. — 5ken reggel 8 és fél óraker a' koronaherceg iramszarvas-vadászatra ment a' város déli részén Fittjáng, hol ismét reggelit adott az oda gyűlt 's jobbadán diplomatákból állott társaságnak. Estve vissza vala téréndő. — Mint mondják, nem sokára a' város éjszaki részén hasonló vadászat fog adatni.

Folyó martz. hónapban ülendi meg a' svéd Akadémia 50 évü ünnepét 's igen fényesen. Eddigi dolgozatról azonban megjegyzi a' „Nya Argus“ nevü hirlap, hogy a' svéd nyelv szótára, mellyen az Akademiának dolgoznia kell, az elmúlt fél század alatt csak néhány kevés betűvel haladt előre, 's a' betűfoglalás azon theoríajá, mellyet fölállított, ha egészen félre nem vettetett is, de igen kevés által fogadatot el. Bizony elég lassan dolgozik, 's nem legczelszerűbben.

G Ö R S Z Á G.

A' müncheni politikai újság azon hirt adja Athenből, jan. 19ről, hogy Otto király a' görög újév előtt megüthés által okozott betegségbe esett. Azonban a' betegség rendesen lefolyt, 's a' király egészsége ismét teljesen helyre állott. — A' bajor király folyvást utazásokat tesz a' klassikai földön. Most Sunium fokkegyet indult meglátogatni. — Armanperg gróf egészsége folyvást igen gyönge, annyira, hogy orvosai azt kívánják tőle, mondjon le hivatalos dol-gairól bizonyos ideig, míg t. i. egészsége tökéletesen helyre álland. Az ország olly nyugotnak mondatik, minő még soha sem volt. — Nevelé a' kormány iránti bizodalmat azon újabb rendelés, mellynél fogva a' határszél-örző seregek fejevé 's vezérévé benszülöttek nevezettek ki. Hogyan is lehet a' benszülöttek elmelőzétével idege-neket hivatalokra emelni, olly hazában, hol az idegeneket többnyire szerencsevadászoknak tekintik.

E L E G Y H I R.

Alexandriai irás szerint a' basa tengeri ereje következő: 6 száz álgyus, 2 nyolczvannegy, 2 nyolczvan, 5 hatvan, 2 ötven-két álgyus línea-hajó 's 15 kisebb hajó 24—10 álgyusig. A' hajó-számszám teljesszámu és lélelemmel jól el van látva. A' főpa-rancsnok alatt 440 tiszt van, 's 6000 hajólegény.

Gabonaár: vidéki városoknál ezüj. pozs. merője váltó garasban.

	bura	kétszer.	roza	árpa	zab	kukur.	köles.
feb. 18án Ungvár	76	72	45	40	60	22	—
19én Arad	65	40	29	24	20	28	—
20án Miskolcz	95	90	65	60	54	50	40
20án Pécs	80	55	40	30	27	32	—
23án Debreczen	90	70	60	50	40	42	32
20án Baja	70	60	43	37	33	23	23
21én Mosony	124	90	80	70	66	62	53
26án Uj-Becse	85	75	70	60	—	30	25
27én Komárom	112	—	—	66	55	37	—
25én Losonez	105	—	—	56	43	28	45
Gabonaár: martz. 4diken Pesten: Kezseres 62 2/3 — 60. Rozs 50 — 48 2/3 46 2/3. Arpa 48 — 45 1/3. Zab 32 — 30 2/3 — 28 2/3. Köles 50 — 46 2/3. Köles kása 113 1/3 — 106 2/3. Kukuricza 45 1/3 — 43 1/3 — 40.							
Pénzkelet: martz. Isojen: 5 pCtes státuskót. 103 5/32; — 4 pCtes: 99 9/16; — 1821ki kölesön 142 3/5; — 1834ki: 570 5/8.							
Dunavitállítás: martz. 3án: 6' 8" 6" — len: 6' 7" 3" — 5én 6' 3" 3"							

Szombaton Martzius 19^{kén}

délután 4 órakor

kezdődik Bécsben a'

TIVOLI'

közönségesen kedvelt kijátszatásának sorshúzása,

's az első kivont Sors

megnyeri a' szép

TIVOLIT

tökéletesen rendbe hozva, vagy kész pénzben

for. 200,000 v. Cz.

- A' második sors 6,000 lat ezüstöt, melynek értéke for. 30,000
- A' harmadik sors 5,000 " " " " 25,000
- A' negyedik sors 4,000 " " " " 20,000
- Az ötödik sors 3,000 " " " " 15,000

Öszvesen nyer

26,100 nyertes sors 525,000 for. álló sommát,

ugymint:

10 főnyertes 314,000 for. t. i.

1 nyerő TIVOLIT avagy . . . for. 200 000	1 nyeres kész pénzben . . . for. 10,000
1 " 6,000 lat ezüstöt . . . " 30 000	1 " " " . . . " 5,000
1 " 5,000 " " " " 25 000	1 " " " . . . " 4,000
1 " 4,000 " " " " 20 000	1 " " " . . . " 3,000
1 " 3,000 " " " " 15 000	1 " " " . . . " 2,000

26,090 melléknyertes 1,000, 600, 400, 250, 125, 100 's a' t. 's a' t forinjával mind-
ssze for. 211 000

A' szabad-sorsok nyernek for. 135,750 mellyek közül

1	díjas kész pénzben	for. 10,000
1	" " "	5,000
1	" " "	4,000
1	" " "	3,000
1	" " "	2,000

továbbá 600, 200, 100 's i. t. összesen for. 111,750.

Egészen új

e' játék' rendezése

csak 90 számból

álló sorozatokkal,

ennélfogva egy sors-szám sem megy feljül a' 90-en. Huzáskor a' szokott lotteria' 90 száma közül kivont 5 első sors határozza-meg ezen lotteriának mind rendes, mind szabad sorsait, úgyszinte elő- vagy utó nyerteseit is.

Mindenik kivont sorozat' valamennyi 90 számának bizonyosan nyernie kell.

Egyegy sors'ára 5 for. e. p. — Ki 5 sorsot vesz, 1 sorsot ingyen kap ráadásul.

Zinner D. és Társa.

Köllnerhof-utca 739 szám a.

E' játék' sorsai megszerezhetők Pesten

Kunewalder Testvérek'

írószobájában, Országút 568 sz.

Nyomtatta Landerer Pesten.

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG' KÖLTSÉGÉVEL

LEGJOBBAN MEGJELENTEK:

KAZINCZY FERENCZ^o

EREDETI MUNKÁI.

A' M. T. T. MEGBIZÁSÁBÓL ÖSSZESZEDÉK

BAJZA és SCHEDEL.

ELSŐ KÖTET: POETAI MUNKÁK.

TARTALOM:

Előszó. — I. Könyv. Dalok.

II. Könyv. Vegyesek.

III. Könyv. Epigrammák görög értelemben.

IV. Könyv. Tövises és virágok.

V. Könyv. Új tövises és virágok.

VI. Könyv. Epistolák.

VII. Könyv. Költemények prosában, u. m. A' két levél, elbeszélés; Az atlaczpapucs vígjáték 2 felvonásban. — Magyarizatok.

Az ékesen nyomtatott és kötött, XX és 305 lapnyi kötetnek ára:

Postapapíroson: 1 fl. 36 kr. középpapíroson:

1 fl. 12 kr. conv. p.

MAGYAR TUDOS TÁRSASÁG' FOLYÓÍRÁSA.

TUDOMÁNYTÁR.

KÖZRE BOCSÁTJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

SZERKEZTETI CSATÓ PÁL, M. T. TÁRS. L. TAG.

— 1856 —

Harmadik évfolyamat.

Ezen encyclopaedini folyóírás kiterjeszkedik az emberi tudás minden ágaira, előkelő tekintettel a' jelenkor haladásaira a' külön tudományokban; czélja mindenemű hasznos ismereteket minél több olvasóval közölni; a' tárgyak' választását köz érdek határozza, valamint köz értelmesség — mennyiben a' dolgok' mivolta engedi — az előadást. Az illy természetű értekezések után következik a' *literaturai* szakasz, melly minden nemzetek' legújabb literaturája' nevezeteseb' tüneményeit ismerteti meg. Végre „Vegyes közlések“ czím alatt mindennemű apróbb, a' tudományokat 's művészeteket, tudósokat és művészeket 's illetően intézeteket illető tudósítások rekesztik be mindegyik kötetet.

A' *Tudománytár*ból évenként négy kötet jelenik meg; mindenik 15 — 18 felette gazdaságosan nyomtatott ívből áll nagy 8ad rétbén, több kevesebb réz- vagy kőmetszettel, mint a' szükség kívánja.

Ára *közöns.* papiroson, könyvárosi úton, 4 fl,
postán 5 fl. 36 kr. cp.

Ára *posta* papiroson, könyvárosi úton, 6 fl,
postán 7 fl. 36 kr. cp.

Előfizetést minden hiteles könyváros, 's minden kir. postahivatal fogad el a' fenn kitett árokon. Az utóbbiak az academia' könyvárosától *Eggenberger Józseftől* tiztől egy szabad példánnyal tiszteltetnek meg.

Ugyan ezen áron kapható még az 1 és 2d. folyamat is.

Minden hiteles kö
KISFA

M U

TO

BUDÁ

A' költő' képével és kez

Tartal

E I

I. Dalok. 1-ső könyv.
II. Dalok. II. könyv. (nép)
III. Elegiák.
IV. Balladák, románcok
V. Elte romános hősköl
tőredek.

M A

Színj

Stibor vajda. Drama 4
Kemény Simon. Drama
Barátság és nagylelkűs

H A

Színj

Irene. Szomorujáték 5
Szilágyi' szabadulása. 1
Nelzor és Amida. Kele

N E

Színj

A' kérék. Vigj. 3 felv.
A' pártutak. Vigj. 3 felv.
A' vigjatek. Vigj. 1 felv.

Minden hiteles könyvárosnál a' hazában találtak:

KISFALUDY KÁROLY'

MINDEN

M U N K Á I.

Összeszedte

TOLDY FERENCZ.

BUDÁN, 1831. TIZ KÖTET.

A' költő' képevel és kezeirása' másával; ára: 7 ft. 12 kr. ez. p.

Tartalma a' tíz kötetnek:

ELSŐ KÖTET.

Versek.

I. Dalok. I-ső könyv.

II. Dalok. II. könyv (népdalok).

III. Elegiák.

IV. Balladák, románczok.

V. Elte romános hősköltemény-
töredéke.

VI. A' két hajós. Allegor. költ

VII. Vegyes költemények.

VIII. Epigrammák, gnomák.

Jegyzések.

MÁSODIK KÖTET.

Színjátékok' első kötete.

Stíhor vajda. Drama 4 felv.

Kemény Simon. Drama 2 felv.

Barátság és nagylelkűség.

HARMADIK KÖTET.

Színjátékok' második kötete.

Irene. Szomorujáték 5 felv.

Szilágyi' szabadulása. Drama 1 felv.

Nelzor és Amida. Keleti drama 1 felv.

NEGYEDIK KÖTET.

Színjátékok' harmadik kötete.

A' kérők. Vigj. 3 felv.

A' pártutók. Vigj. 3 felv.

A' vigjáték. Vigj. 1 felv.

Mátyás deák. Vigj. 1 felv.

Mikor pattant, nem hittem vol-

na. Vigj. 1 felv.

Foglalat:
intézet;
mennylés;
végéről;

MA

Marz. 3k

következő fölrást
a' szokott módon

Felirása

3kán és 26án költ

Felséges

törvények, 'a egyéb

foglalolag további tan

menzeti elv virágozt

sünket Fölségednek ke

jeszteni; a' mi a' mu

nemelly szakaszt érd

Az urbéri lí

azok, melyek a' keg

tezt, 'a a' dolog és a

okainkat legkisebbé

okainkhoz továbbá is

is megjegyzését, hogy

— minthogy az a' t

távolabb veti, — még

javaslat törvényé vál

Vármegyék nevezete

lalja be a' törvényhoz

hogy midőn mindenkin

ország jusainak is tett

tekezéseknék 's végzés

des alatti szerkesztés

A' Hildik Tör

váltsai javaslatot elfo

rai kép módosítottan

konsszál nem bíró íc

akarót helyes és nyom

szedelmes kihágásokró

szabadon eltilthatja

A' VI-dik Tör

téstől egyedül annyib

hogy e' szerint amaho

lat is továbbra szinte

mat szolgáltatható mó

községnek adatván, az

donított jusoknál, vag

tanó törvénye, de a'

a' törvényben adottakk

szoknak, így azon juso

sa kijelentése általjáb

váltsra is megjárann k

A' Vildik Tör

laszi javaslatot elfoga

e'kép módosítottasana

magokban bünt foglaló

kekre tartozván. Egy

Mi illeti az o

mellyekben Felséged a'

íránt az 1790/1 13ik

meltoztatik, hogy e' ré

reszünkről is úgy nyil

Felirásinkban előadott

szag jusaihoz állhatat

gyelmes szándékának,

köz boldogságának meg

is, mellyekre nevezé kö

nek kegyelmes jóváhagy

levő tárgyak íránt kes

történeud az orazágyg

fogjuk. Kik egyebirán

Urbéri törvény

k. kir. Váltsz követke

A' Hildik törv

mesztményeinek (egyev

tal van eltilta) akár k

adtsát ezentúl is minde

a' bolt, és az ettől kiv

tozik, hogy azonban e'

kereskedésre, kár ne

lünbség nélkül, az al

zaelléri illetősége hely

használhatja, sőt hasa

midőn a' bolt a' helye

illy esetben, a' bérbe

és a' közönségre nevez

kibérlestül a' földesur

lelizes után a' földesur

vagy bérbevetésben m

gátása után a' helytele

náltaiba helyest-tik,

lapja segéd bíróársai

a' mellyet mindig elő

dályozás által közvet

tudandó költségek, és

nó nyereség, és a' köv

értetven, a' meg nem

mind a' boltnyithatás,

bágy, földesurának a'

a' következő bért fo

A' Vildik tör

az előrebocsátott, 's m

kihágások, rendetlenk

ségban áll a' földesurna

dön jobbagyát telkeröl

mét kártevő, vagy jót

ÖTÖDIK KÖTET.

Színjátékok' negyedik kötete.

A' leányörzű. Vigj. 3 felv.	Kénytelen jószivűség. Vigj. 1 felv.
A' betegek. Vigj. 1 felv.	Szeget szegge. Vigj. 1 felv.
Hűség' próbája. Vigj. 1 felv.	

HATODIK KÖTET.

Színjátékok' ötödik kötete.

Csalódások. Vigj. 4 felv.	Áltudások. Vigj. 1 felv.
A' fűvény. Vigj. 1 felv.	Három egyszerre. Vigj. 1 felv.

HETEDIK KÖTET.

Elbeszélések' első kötete.

Tihamér.	A' fehér köpönyeg.
Barátság és szerelem.	Sulyosdi Simon.
Sok baj semmiért.	

NYOLCZADIK KÖTET.

Elbeszélések' második kötete.

A' vérpohár.	II Rész: Tollagi mint házas.
Bajjal ment, vígan jött.	Mit csinál a' gólya!
Tollagi Jónás' viszontagságai.	Viszontlátás.
I Rész: Tollagi Pesten.	

Vegyes kötetlen íratok.

Allegoriák.	Keleti közmondások.
Parodiák.	Különféle.

KILENCZEDIK KÖTET.

Első pótolékkötet.

A' tatárok magyarországhban. Szomorujáték 5 felv.
Ilka vagy Nándorfejjvár' bevétele.

TIZEDIK KÖTET.

Második pótolékkötet.

Szécsi Mária. Drama 4 felv.	Versék a' költő' ifjabb korából.
Dramai töredékek.	Kisfaludy Károly' élete.
Első Ulászló.	Kisfaludy Károly' éltében kijött
Csak Máté.	munkái időrend szerint.
Zah népmétség.	